

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Päiväys/Datum

09.06.2026

Dnro/Dnr

TRAFICOM/350561/03.03.01/2026

Viite/Referens

U 38/2026 vp

Asia

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle luonnoksesta komission täytäntöönpanoasetukseksi raskaiden hyötyajoneuvojen CO₂-päästöihin liittyvien todellisten ajonaikaisten tietojen keräämisestä (U 38/2026 vp).

Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijalausunto

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Komission täytäntöönpanoasetuksen luonnoksen mukaan jäsenvaltioiden olisi 1.1.2028 alkaen kerättävä raskaiden ajoneuvojen todellisia CO₂-päästöjä ja energiankulutusta koskevat tiedot osana EU:n niin kutsutun katsastusdirektiivin 2014/45/EU mukaisesti suoritettavia määräaikaikatsastuksia. Tiedot tulisi kerätä uusista raskaan kaluston ajoneuvoista, jotka on rekisteröity 1.7.2027 alkaen ja jotka on varustettu ajoneuvon sisäiseen polttoaineen- ja sähköenergian kulutuksen seurantaan käytettävällä laitteella (ns. OBFCM-laitteilla) täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2025/2161 mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää ehdotuksen tavoitteita lähtökohtaisesti kannatettavina. Ajonaikaisia päästö- ja energiankulutustietoja hyödyntämällä voidaan arvioida paremmin sitä, vastaavatko tyyppihyväksynnässä ilmoitetut CO₂-päästö- ja kulutusarvot todellista käyttöä. Samalla voidaan vahvistaa EU:n raskaan kaluston päästösäätelyn vaikuttavuutta.

Liikenne- ja viestintävirasto kiinnittää kuitenkin huomiota ehdotuksen lyhyeen täytäntöönpanoaikatauluun sekä ehdotuksen hallinnollisiin ja teknisiin vaikutuksiin viraston toiminnalle ja katsastusalalle.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi on ajoneuvolaissa (82/2021) jo nykyisin säädetty vastaavantyyppinen tehtävä kevyen kaluston ajonaikaisia kulutustietoja koskevien tietojen keräämisessä ja toimittamisessa Euroopan komissiolle. Kevyen kaluston osalta menettely perustuu komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2021/392, joka on kansallisesti toimeenpantu ajoneuvolain muutoksella vuonna 2023.

Komission nyt ehdottama raskasta kalustoa koskeva menettely eroaa kuitenkin kevyen kaluston vastaavasta tiedonkeruusta. Ehdotettu tiedonkeruumenettely, kerättävien tietojen sisältö sekä tekniset ratkaisut edellyttäisivät järjestelmämuutoksia ja kansallista valmistelua.

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi kerätä raskaan kaluston todellisia CO₂-päästö- ja energiankulutustietoja määräaikaikatsastusten yhteydessä 1.1.2028 alkaen sekä raportoida tiedot Euroopan komissiolle vuosittain. Kuten kevyen kaluston osalta, tiedot kerättäisiin määräaikaikatsastuksen yhteydessä, mutta sillä ei olisi vaikutusta ajoneuvon hyväksymiseen tai hylkäämiseen katsastuksessa.

Ehdotuksen toimeenpano edellyttäisi muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ajoneuvolakia ja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä tulisi täydentää raskaan kaluston kulutustietojen keräämistä koskevilla säännöksillä vastaavasti kuin kevyen kaluston osalta on aiemmin tehty. Lisäksi katsastustoimipaikkojen tulisi päivittää laitteitaan, jotta tietojen kerääminen olisi mahdollista.

Jos Liikenne- ja viestintävirastolle säädetään kansallisesti vastaava tehtävä kuin kevyen kaluston osalta, edellyttää tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolta tietojärjestelmien kehittämistä ja ylläpitoa sekä kansallisten järjestelmien että komission järjestelmien rajapintojen osalta. Liikenne- ja viestintäviraston tulisi vuosittain toimittaa määräaikaikatsastuksessa kerätyt tiedot komissiolle, mistä aiheutuu hallinnollista työtä.

Vaikka kevyen kaluston järjestelmästä voitaisiin hyödyntää joitakin olemassa olevia ratkaisuja ja prosesseja, raskaan kaluston tiedonkeruumalli poikkeaa kevyen kaluston vastaavasta tehtävästä. Tästä syystä järjestelmäkehityksestä aiheutuisi virastolle lisäkustannuksia ja erillistä valmistelu- ja hallinnollista työtä. U-kirjelmässä alustavaksi arvioksi järjestelmäkehityksen kustannuksista on arvioitu joitakin kymmeniä tuhansia euroja. Lisäksi järjestelmän ylläpito ja vuosittainen raportointi aiheuttaisivat jatkuvaa työmäärää virastolle.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää ehdotettua toimeenpanoaikataulua kansallisen valmistelun näkökulmasta haastavana. Uudet velvoitteet kohdistuisivat sekä viranomaisiin että katsastusalaan, minkä vuoksi riittävä siirtymäaika olisi tärkeä järjestelmäkehityksen, testauksen ja käyttöönoton kannalta. Kevyen kaluston osalta aikatauluhaasteita toivat täytäntöönpanon aikana muuttuneet komission ohjeistukset valmistelulle sekä laitevalmistajien haasteet toimittaa tarvittavia laitteita ja järjestelmiä katsastustoimipaikoille.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta ja rekisterinpitäjien vastuut määritellään asetuksessa selkeästi. Ehdotus poikkeaa kevyen kaluston vastaavasta asetuksesta muun muassa sen osalta, että ehdotuksessa ei esitetä mahdollisuutta kieltäytyä tietojen keräämisestä määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Ehdotuksessa ei ole myöskään kevyen kaluston täytäntöönpanoasetusta vastaavia säännöksiä tietojen käyttämisestä muihin tarkoituksiin tai tietojen käsittelyajoista. Tämä tarkoittaa, että Liikenne- ja viestintävirastolle sekä katsastusyriyksille voi aiheutua lisätyötä tietojen käsittelyssä kuten tietojen säilyttämisessä, säilytysaikojen määrittämisessä sekä mahdollisten tietojen luovutuspyyntöjen käsittelyssä.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 9.6.2026. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Pylväs Kimmo
Ylijohtaja

Still Aino
Yksikönpäällikkö